

Seni peaaegu haiguse- ja kahjurikindlaks peetud ungari sirelil on uus kahjur.

Miks sireli lehed kolletuvad?

Meie aastakümneid kaunina püsinud ungari sireli hekki vaevab mingi tõsine häda. Kui varem olid sirelilehed rohelised pea lumeni, siis viimastel aastatel hakkab hekk kolletuma ja kuivama juba kesksuvel.

Esmalt ilmuvad lehtedele kollakad täpikesed, hiljem need liituvad omavahel ja lõpuks kolletuvad lehed pea täielikult. Kui hekki lähemalt uurida, pahvatab lehtede vahelt välja pilv rohelisi putukaid.

Kas nemad ongi sirelite kolletumises süüdi või on see haigus?

Vastab

TIIU ANNUK

Scandagra Eesti ASI nõustaja

Ungari sirelile ja tema lähisugulastele on meil ilmunud uus kahjustaja – silmiktirt. Nemad põhjustavadki lehtede kolletumist.

Tirdid kuuluvad nokaliste seltsi. Varem on tirtte paigutatud väiksemasse, sarnastiivaliste seltsi omaette alamseltsina – tsikaadilised ehk

tirdilised. Taimekahjuritena on tirdid mono- või oligofaagid, see tähendab, et iga liik kasutab toiduks ainult üht või paari suguluses olevat taimeliiki.

Eestis on tirtte umbes 350 liiki. Enamik neist on vaid kahe-kolme millimeetri, üksikud kuni kuue millimeetri pikkused.

Eelistab karvaseid

Silmiktirt (*Dicraneura oculata*) kuulub lehetirtlaste sugukonda ning elab põhiliselt sirelil. Ta võib siiski toituda teistelgi õlipuuliste sugukonda kuuluvatel taimedel, näiteks saarel või harilikul ligustril.

On tähele pandud, et silmiktirt eelistab karvase lehe alaküljega, nn karvase sireli (*Syringa villosa*) rühma sireliliike, nagu ungari sirel ja selle hübriid pärsia sirel, aga ka jaapani ligustriin (*S. reticulata*) ja longusõieline sirel (*S. reflexa*).

Harilik sirel, mille lehe alaküljel on karvadeta, talle aga eriti ei meeldi, kuigi veidi võib neid esineda varjus kasvavatel pöösastel.

Silmiktirdi tunneb kergesti ära tiiva eesservas paikneva silmataolise, veidi sinakalt helkiva laigu järgi. Täiskasvanud tirt on 4,7–5,1 mm pikkune.

Pea on silmiktirdil helekollane kahe musta täpiga laubal, tiivad rohekasoranžid, kohati mustaga “määrduvad”; liigitunnuseks on silmlaik.

Kahjuril on tugevad hüppejalad ja kaks paari läbipaistvaid tiibu, neid hoiab ta puhkeolekus katusjalt koos. Kui sirelioksi puudutada või pöõsa lähedalegi minna, tõuseb lehtedelt lendu kümneid või isegi sadu väikesi putukaid.

Soe suvi soodustab

Emasputukas muneb sügisel sireli järgmise aasta lehtede pungadele, kus munad ka talvituvad. Vastsed kooruvad mai lõpus ja juuni algul.

Kevel koorunud vastsed toituvad lehe alaküljel keskroo lähedal. Putukad imevad lehtedest taime mahla, lehtedele aga tekivad väikesed heledad täpid, siis laigud, kah-